

РОЗРОБКА ТА ДОСЛІДЖЕННЯ КОМПЛЕКТУ ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ПЕРЕМІШУВАННЯ СТОКІВ

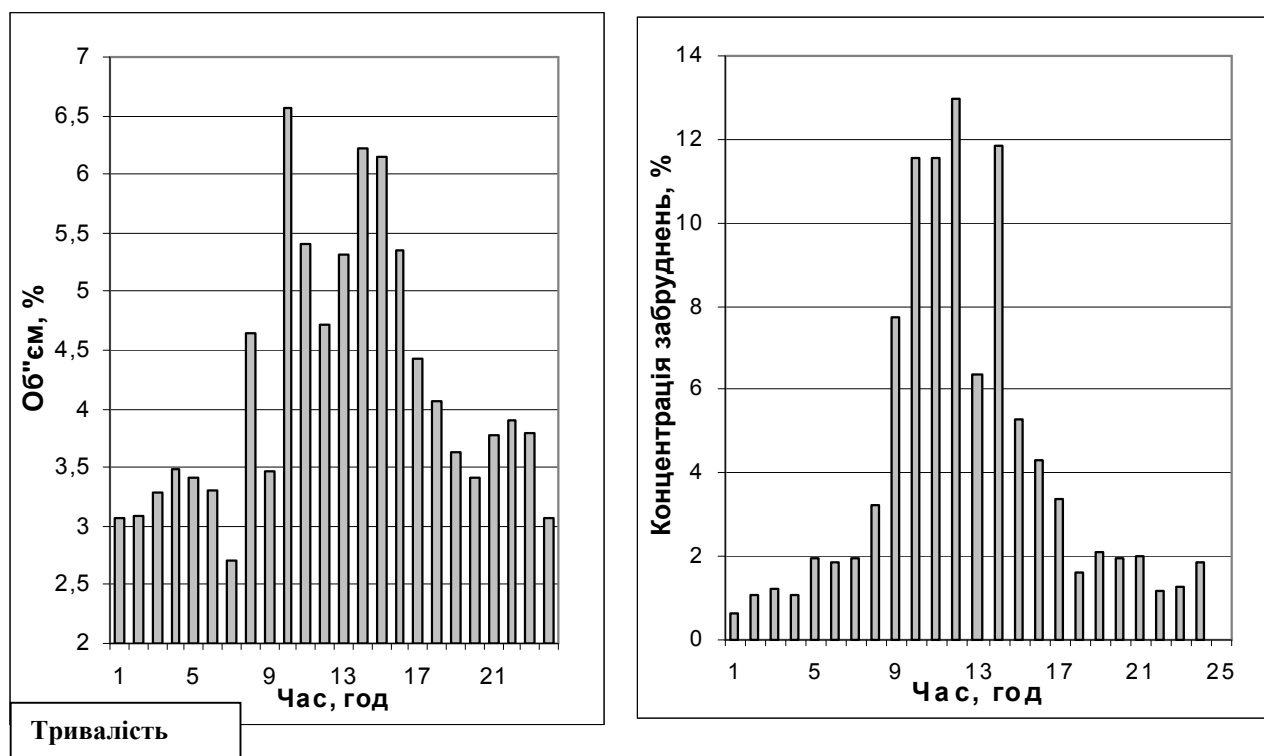
В.І.Пісун

Інститут тваринництва УААН

Наведено результати розробки та досліджень комплексу обладнання для перемішування стоків. Показано, що використання насосів ЦМФ-160, ФГ-144/46в забезпечує якісне перемішування стоків.

стоки, обладнання, перемішування, насоси, приймальний резервуар

При промисловому виробництві продукції свинарства збір стоків при їх видаленні із приміщень проектними рішеннями передбачено в гноєзбірниках. Вони призначені для вирівнювання концентрації забруднень та згладжування залпових надходжень стоків. Викликано це тим, що із тваринницьких приміщень стоки надходять нерівномірно і мають значні коливання концентрації забруднень. Зокрема наші дослідження показали, що добовий вихід стоків на племфермі ВСАТ "Агрокомбінат "Слобожанський" Харківської області становить біля 600 м³, а відносні зміни виходу і концентрації забруднень стоків характеризуються графіками, наведеними на рисунку 1.

Рис. 1. Відносні зміни виходу і концентрації забруднень у стоках по годинах доби на племфермі "Агрокомбінату "Слобожанський"

Як видно із графіків, основна маса забруднень і об'єм стоків надходить із ферми в проміжок часу між 9 і 17 годинами. Одночасно в цей період відбувається коливання як величини забруднень в стоках, так і їх об'єму.

Для забезпечення вирівнювання концентрації забруднень в стоках гноєзбірники облаштовуються пристроями для перемішування. Застосовуються механічні, гідравлічні, пневматичні та комбіновані способи перемішування [1].

Техніко-економічні показники різних способів перемішування наведено в таблиці 1.

1. Техніко-економічні показники різних стоків перемішування

Способи перемішування стоків	Питома Енергоємність, кВт/м ³	Металоємність, кг/м ³	Питомі капітальні вкладення, руб/м ³
1. Механічні	0.10	2.0	5.6
2. Гідравлічні	0.07	1.6	4.8
3. Пневматичні	0.15	3.2	8.2
4. Комбіновані	0.12	2.2	5.9

Наведені дані свідчать, що найбільш доцільно використовувати гідравлічні способи перемішування.

При проведенні робіт по удосконаленню систем підготовки стоків до використання на комплексах з поголів'ям 12 та 24 тис. Проводили і роботи по реконструкції гноєзбірників. Це пов'язано з використанням

кільцевих трубопроводів з тангенціальними насадками, які в процесі експлуатації виходять з ладу, і їх важко ремонтувати.

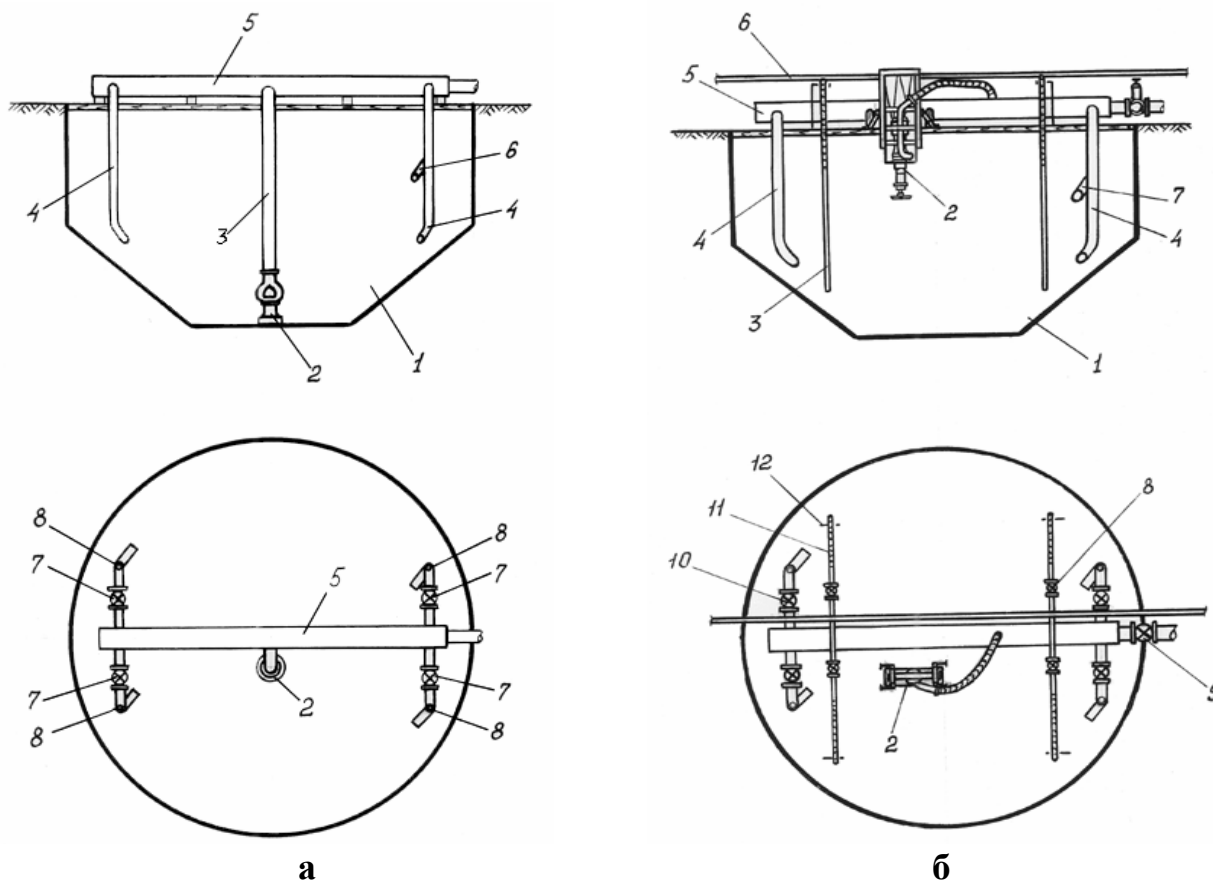
По тому ставилося завдання на розробку та виробниче випробування надійного обладнання для перемішування стоків.

Результати досліджень. Для забезпечення перемішування рідкого гною та його подачі в цех розділення було розроблено комплекс обладнання з гідравлічним способом перемішування, схему якого наведено на рисунку 2а.

Комплект для перемішування з гідравлічним способом перемішування працює так. Насосом рідкий гній забирають в гноєзбірник і через нагнітальний трубопровід, колектор, барботажні трубопроводи подають до тангенціальних насадок. Струмінь рідкого гною, який витікає із насадок передає за рахунок внутрішнього тертя частину своєї кінетичної енергії прилеглим шарам гною і приводить їх в рух. В об'ємі, який займають ці шари, виникає розрідження. Зниження тиску примушує гній підсмоктуватись у цей об'єм. Така послідовна взаємодія струменя і гною, який знаходиться в гноєзбірнику, проходить багаторазово у безперервному режимі, перемішуючи гній. Для ефективного перемішування три насадки знаходяться в зоні осадового шару, а одна у верхній частині гноєзбірника. На барботажних трубопроводах установлені засувки - 7 і заглушки - 8. Засувки дозволяють регулювати витрату рідкого гною і забезпечувати перемішування гною в застійних зонах, особливо в період очищення гноєзбірника після установки пристрою для перемішування. Наявність заглушок на трубопроводах дозволяє здійснювати їх очищення у випадку їх забивання.

Дослідження пристрою з гідравлічним способом перемішування проводили в колгоспі "Дружба", Яківлівського району, Белгородської області на СТФ №2. Для оцінки якості перемішування гною відбирали 15 проб з проміжком 3 хвилини. Визначали величину забруднень у пробах за збільшеними речовинами. Одержані дані обробляли методами варіаційної статистики.

Результати досліджень свідчать, що через 30 хвилин після початку перемішування концентрація звішених речовин у стоках досягала максимального значення і практично в подальшому не змінювалася.

Рис.2. Схеми комплексу для перемішування:

а - з гідравлічним способом перемішування:

1 - гноєзбірник, 2 - насос ЦМФ-160/10, 3 - нагнітальний трубопровід,
4 і 6- барботажні трубопроводи з тангенціальними насадками,
5 - колектор, 7 - засувки, 8 - заглушки;

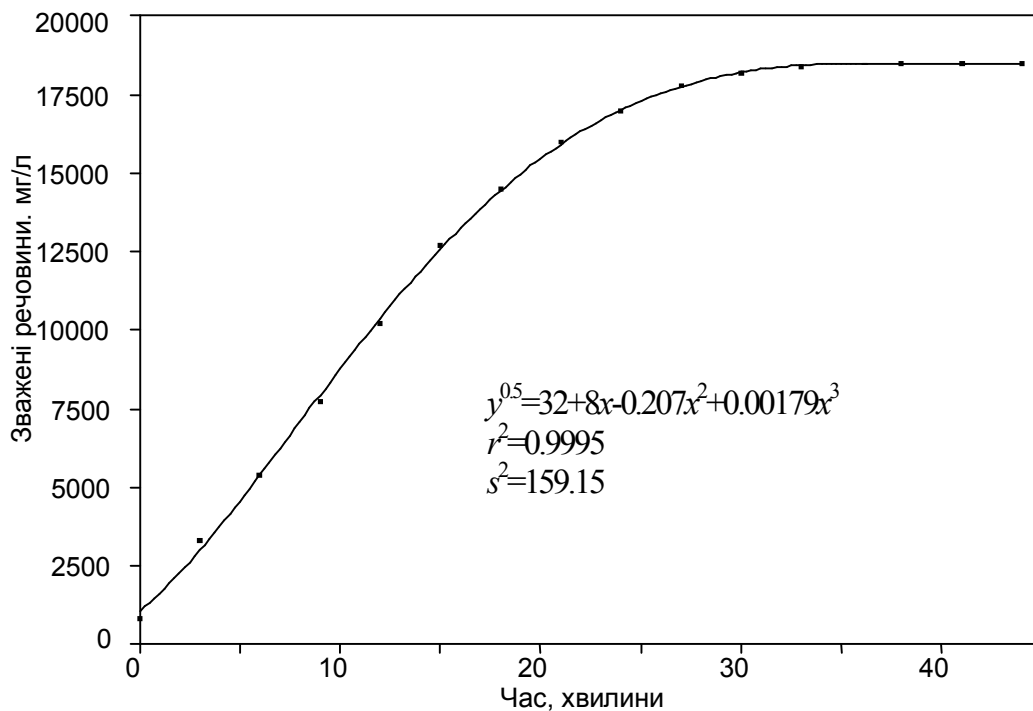
б - з комбінованим способом перемішування:

1 - гноєзбірник, 2 - насос НЖН-200, 3 - барботажні трубопроводи стисненого повітря, 4 – барботажні трубопроводи з тангенціальними насадками, 5 - колектор,
8, 9, 10 - засувки, 11 – гумові шланги, 12 - пристрої фіксації.

Результати апроксимації експериментальних даних за допомогою програмного засобу Table Curve наведені на рисунку 3. Було апробовано понад 20 логістичних рівнянь регресії, з яких вибрано одне з мінімальним залишковим середнім квадратом s^2 та максимально наближеним до одиниці множинним коефіцієнтом детермінації r^2 . Рівняння регресії та статистики наведені у рамочці на рисунку 3. Ці статистики [2] вираховуються за формулами:

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (Y_{ei} - Y_{mi})^2}{n - p}; \quad r^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (Y_{mi} - \bar{Y}_e)^2}{\sum_{i=1}^n (Y_{ei} - \bar{Y}_e)^2}; \quad \bar{Y}_e = \frac{\sum_{i=1}^n Y_{ei}}{n};$$

де Y_{ei} - експериментальні дані;
 $\bar{Y}_e$ - середнє експериментальних даних;
 Y_{mi} - дані, вираховані за моделлю;
 n - кількість виїрів, дорівнює 15;
 p - кількість кіцієнтів моделі, дорівнює 4.

Рис.3. Залежність концентрації зважених речовин у стоках від часу перемішування

У подальшому вивчали можливість використання в комплекті для перемішування різних типів насосів. При реконструкції приймальних резервуарів в колгоспі "Дружба" Яківлівського району Белгородської області на комплексі по відгодівлі 24 тисяч голів свиней були використані насоси марки НЖН-200, а в колгоспі "Росія" Шебекінського району Белгородської області - ФГ-144/46в.

Технічні характеристики фекальних насосів, які використовували в дослідженнях, наведені в таблиці 2.

2. Технічні характеристики фекальних насосів

Найменування показників	ЦМФ-160-10	ФГ-144/46в	НЖН-200
Продуктивність, м ³ /г	160	144	До 300
Повний напір, кПа	98	450	196
Вологість гною, %, не менше	97	90	85
Установлена потужність двигуна, кВт	16	22	22

Установлено, що використання насосу марки ФГ-144/466 дає змогу забезпечити переміщення стоків, і після відкачування стоків на переробку в приймальному резервуарі не залишилося осаду. Використання насоса НЖН-200 не забезпечило якісного перемішування стоків у приймальному резервуарі і в зв'я-

зку з відсутністю насосів інших марок змушені були застосовувати комбінований спосіб перемішування з використанням стисненого повітря (див.рис.2.б).

Висновки. Розроблений комплекс для перемішування стоків з комплектацією його насосами марки ЦМФ-160 та ФГ-144/46в дає змогу забезпечити якісний барботаж стоків в приймальному резервуарі.

Бібліографічний список

1.Коваленко В.П. . Механизация обработки бесподстилочного навоза. - М.:Колос, 1984.- 160 с.

3.Дрейпер Н., Смит Г. . Прикладной регрессионный анализ.- М.: Финансы и статистика, 1986. -Кн.1, 2.

Приведены результаты разработки и исследований комплекта оборудования для перемешивания стоков. Показано, что использованные насосы ЦМФ-160, ФГ-144/46в обеспечивают качественное перемешивание.

Results of the development and trials of a set of equipment for animal wastes mixing are presented. It was established that the application of the pumps ЦМФ-160, ФГ-144/46в provided quality mixing.

УДК 636.034.085:591.5

ЗМІНА КОНЦЕНТРАЦІЇ ЗАГАЛЬНОГО БІЛКА І БІЛКОВИХ ФРАКЦІЙ СИРОВАТКИ КРОВІ КОРІВ І ТЕЛЯТ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ПРЕМІКСІВ І ПРЕПАРАТУ “Т”

С.В. Портяник*

Харківська державна зооветеринарна академія

Організм як дорослих дійних корів, так і молочних телят досить чутливий до токсичної дії важких металів, саме тому для господарств, які знаходяться в зонах неблагополучних по забрудненню важкими металами, головним є не лише виробництво екологічно чистої продукції, а й отримання її від здорових з міцним імунітетом тварин. В даній статті показано зміни, які відбуваються в білкових фракціях сироватки крові, за дії преміксів та біологічно активного препарату, що вирішує дану проблему.

велика рогата худоба, корова, теля, премікс, важкі метали, білкові фракції сироватки крові

Результати окремих досліджень [1-3] свідчать про те, що важкі метали в т.ч. такі як мідь, цинк, кадмій та свинець можуть негативно впливати на різні органи і системи організму, викликаючи їх розлад та загальне погіршення стану здоров'я тварин та їх продуктивність. Досить чутливою при інтоксикації організму вище згаданими елементами є кровоносна система. У наших дослідженнях [4, 5] застосування спеціальних преміксів та препарату “Т” сприяло отриманню екологічно чистої продукції молока і м'яса, однак дуже важливим, особ-

---

* Науковий керівник - доктор сільськогосподарських наук Маменко О.М.